

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Grip op sociaal domein
Portefeuillehouder	-	J.W. Uitslag (wethouder)
Eenheid	-	Maatschappelijke Ondersteuning
Contactpersoon	-	K. Bergsma-Eefting
Contactgegevens	-	k.bergsma@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van	15 september 2020
Behandeling in raadsvergadering van	28 september 2020

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van:
Het programmaplan Grip op sociaal domein.

Toelichting:

Aanleiding programmaplan:

De transitie van 2015 ging gepaard met onduidelijkheid over inkomsten en uitgaven. Op de budgetten die gedecentraliseerd werden werd een bezuiniging toegepast en er waren ervaringscijfers van de decentralisatie beschikbaar. In de jaarrekeningen zien we in de eerste jaren nog een overschot op sommige onderdelen maar later langzamerhand zien we een stijgende lijn in de uitgaven op het sociaal domein ten opzichte van de begroting. Dit begon met hogere uitgaven op Jeugd, vervolgens zagen we ook een stijging in Wmo uitgaven en bij Participatie. Inmiddels zijn we op alle drie de onderdelen (Jeugd, Wmo en Participatie) actief om grip te krijgen.

Waarom een programmaplan?

De aanleiding voor het programma is grip krijgen op de financiën van het sociaal domein. Met een overkoepelend programmaplan brengen we de bovenliggende doelstellingen van projecten en resultaten in beeld. We vinden het belangrijk dat we daarbij de focus houden op de transformatie in het sociaal domein. Tevens geeft het programmaplan de samenhang en verbinding weer tussen de diverse projecten.

Ambitie en doelstellingen programmaplan:

Hierna de ambitie en de hoofddoelstellingen van het programmaplan. In het programmaplan zelf zijn deze uitgesplitst naar subdoelstellingen. In de bijlage vindt u een overzicht van doelstellingen, subdoelstellingen, resultaten en de planning.

In de periode 2020 tot en met 2022 zetten wij in op het integraal aansturen van een aantal specifieke doelstellingen in het sociaal domein zodat de gemeente Dalfsen grip krijgt op de transformatie sociaal domein en zo ook op de kosten van het sociaal domein. Dit betekent dat we in beeld hebben wat de kosten zijn van het sociaal domein en hoe deze zich naar verwachting gaan ontwikkelen. Het werken met prognoses, analyses en monitoring is vanzelfsprekend onderdeel van ons werk geworden. Grip op de kosten hebben we door onze eigen processen te verbeteren, verordeningen en beleidsregels aan te scherpen en het versterken van het preventieve veld en de algemene voorzieningen. Van 2020 tot en met medio 2022 wordt gewerkt aan projecten en activiteiten zodat de gemeente medio 2022 Dalfsen een sociaal domein waarbij de volgende doelstellingen leidend zijn:

1. Wij sturen en monitoren continu op processen, budgetten en afspraken en sturen tijdig bij op beleid, budgetten en uitvoering;
2. Wij werken doelmatig, rechtmatig en leveren maatwerk op een gefundeerde basis;
3. Preventie een prominente plek heeft in al ons beleid en werkwijzen binnen de gemeente en in onze samenwerkingsrelaties met partners;
4. Algemene voorzieningen voortdurend worden doorontwikkeld zodat zij aansluiten op verlagen of voorkomen van kosten voor maatwerkvoorzieningen;

Financiën:

De uitvoering van het programma Grip op sociaal domein vraagt op onderdelen extra personele inzet en externe capaciteit door bijvoorbeeld onderzoeksactiviteiten. Vooralsnog kunnen de kosten hiervan gedekt worden door de personele begroting en budgetten binnen het sociaal domein. Mocht dit in de toekomst anders zijn, dan wordt via de P&C cyclus budget aangevraagd.

Communicatie:

Het programmaplan bevat diverse projecten en activiteiten die communicatie vragen met verschillende doelgroepen. De communicatie wordt nader uitgewerkt per project.

Vervolg:

-Op 21 september 2020 vindt er een technische sessie met de raad plaats, waarin het programma wordt toegelicht. Tevens komen hierin de cijfers van het eerste halfjaar 2020 aan de orde en wordt nader ingezoomd op grip op Wmo.

-Tweemaal per jaar ontvangt de raad een voortgangsrapportage als onderdeel van de halfjaarrapportage sociaal domein.

-Het is mogelijk dat er op basis van het programma beleidskeuzes moeten worden gemaakt op raadsniveau. Op dat moment wordt de raad conform de reguliere processen benaderd. In de documenten wordt dan verwezen naar het programma..

Bijlagen:

1. Programmaplan Grip op sociaal domein
2. Planning Grip op sociaal domein

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
drs. E. van Lente

de adjunct-gemeentesecretaris
H.J. van der Woude

Programmaplan

Grip op sociaal domein

Auteur: K. Bergsma-Eefting
Eenheid: Maatschappelijke ondersteuning
Datum: 8-9-2020

Datum: 8-9-2020

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	3
2. AMBITIE EN DOELEN	4
AMBITIE	4
DOELSTELLINGEN	5
3. AANPAK.....	6
4. SCOPE EN ORGANISATIE	6
4.1 SCOPE PROGRAMMA	6
4.2 PROGRAMMAORGANISATIE	6
5. STAKEHOLDERS	8
6. COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE	8
7. MIDDELEN	8
8. RISICO'S	8
10. PLANNING	9
13. MONITORING	9

1. Inleiding

In 2015 heeft het Rijk een aantal taken in het sociaal domein gedecentraliseerd naar gemeentelijk niveau. Dit wordt ook wel de transitie genoemd. De decentralisaties gaan over de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning), de Participatiewet en de Jeugdwet. Het idee achter de decentralisaties is dat deze taken beter en efficiënter uitgevoerd kunnen worden op gemeentelijk niveau, passend bij de vraag van inwoners. De vormgeving van deze opdracht wordt ook wel de transformatie genoemd. Hoe kunnen we de voormalige rijkstaken sociaal domein op lokaal niveau, dichterbij de inwoners en passend bij de vragen die worden gesteld uitvoeren.

Het is inmiddels 2020 en in de afgelopen vijf jaren is gewerkt aan de transitie en de transformatie. De ambitie, uitgangspunten en werkwijze hiervoor zijn vastgesteld in het Beleidsplan Transformatie sociaal domein in uitvoering.

De transitie van 2015 ging gepaard met onduidelijkheid over inkomsten en uitgaven. Op de budgetten die gedecentraliseerd werden werd een bezuiniging toegepast en er waren geen ervaringscijfers wat de gevolgen zouden zijn van de transitie. In de jaarrekeningen zien we in de eerste jaren nog een overschot op sommige onderdelen maar later langzamerhand een stijgende lijn in de uitgaven op het sociaal domein ten opzichte van de begroting. Dit begon met hogere uitgaven op Jeugd, vervolgens zagen we ook een stijging in Wmo uitgaven en bij Participatie. Hierna een korte toelichting per onderdeel.

Jeugd: De stijgende kosten voor Jeugd waren in 2018 aanleiding voor een jeugdanalyse. Op basis van de uitkomsten van de analyse en een landelijke evaluatie van de Jeugdwet, zijn een aantal projecten en activiteiten gestart. Het doel hiervan is om de meest passende ondersteuning te leveren aan jeugdigen in de gemeente Dalfsen en tegelijkertijd meer inzicht en grip te krijgen op het gebruik van jeugdzorg zodat de jeugdzorg betaalbaar blijft.

Wmo: Bij alle Wmo-voorzieningen¹ was in 2018 een stijging te zien van de kosten en het aantal cliënten t.o.v. 2017. Gezien de toenemende leeftijdsverwachting, de vergrijzing en het gegeven dat mensen steeds vaker langer thuis blijven wonen, is de verwachting dat het aantal cliënten en de kosten - in 2019 en verder - blijven stijgen. Voor Wmo is in 2019 gestart met een plan van aanpak om meer grip te krijgen op de zorgvragen (heden en toekomst) zodat er pro-actief wordt gewerkt aan het betaalbaar houden van de Wmo.

Participatie Sinds 2013 is bij de gemeente Dalfsen jaarlijks sprake van een tekort op het rijksbudget. Voor (een deel van) het tekort kan een aanvraag voor de vangnetuitkering zal worden ingediend. De eigenrisicodrempel van deze uitkering is per 2019 verhoogd van 5 naar 7,5% van het toegekende BUIG budget. Hiermee neemt het tekort dat voor rekening van de gemeente komt sinds 2019 fors toe. De inwoners met een bijstandsuitkering worden begeleid naar werk of, wanneer werk (nog) niet haalbaar is, naar maatschappelijke participatie. Daarnaast worden mensen die zijn uitgestroomd met loonkostensubsidie (de zogenaamde doelgroepers conform de baanafsprake) blijvend begeleid. Beide taken vallen onder de re-integratietaken vanuit de Participatiewet. We zien in de gemeente Dalfsen een stijgende lijn in de uitgaven en de cliëntaantallen. Er is onvoldoende zicht op hoe dit wordt veroorzaakt en wat wij in de toekomst kunnen verwachten, mede doordat de registraties in het systeem niet op orde zijn.

In 2019 is door bureau Necker van Naem onderzoek gedaan naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van de re-integratie in Dalfsen. Onderzocht is in welke mate het re-integratiebeleid voldoende handvatten biedt voor sturing en controle op doelmatigheid en doeltreffendheid. Het onderzoek heeft geleid tot een rapportage met aanbevelingen. Het plan van

---

¹ *Wmo-voorzieningen. Hiermee wordt bedoeld: - Hulp bij het Huishouden - Wmo begeleiding - woningaanpassingen (verbouwingen, tilliften, trapliften, incl. onderhoud) - vervoersvoorzieningen (driewiel fietsen, autoaanpassingen, scootmobielen, incl. onderhoud en verzekering) - rolstoelen (handbewogen rolstoelen, elektrische rolstoelen, sportrolstoelen, incl. onderhoud en verzekering) .

aanpak re-integratie is gericht op het grip krijgen op de processen en de kosten van de participatiewet. Alle aanbevelingen van het onderzoek van Necker van Naem zijn daarin meegenomen.

Sinds 2019 zien we ook een stijging in de kosten van de sociale werkvoorziening. Bij de Wsw is sinds de decentralisatie ook sprake van een tekort: het toegekende rijksbudget is lager dan de daadwerkelijke salaris- en begeleidingskosten. De tendens is dat de begeleidingskosten toenemen en de opbrengsten uit detacheringen teruglopen. Het tekort neemt hierdoor toe. Met de nieuw af te sluiten contracten vanaf de periode 2021 wordt geprobeerd hier meer grip op te krijgen en de tekorten terug te dringen.

Inmiddels zijn we op alle drie de onderdelen (Jeugd, Wmo en Participatie) actief om grip te krijgen. Met dit overkoepelend programmaplan brengen we de bovenliggende doelstellingen van projecten en resultaten in beeld. We vinden het belangrijk dat we daarbij de focus houden op de transformatie in het sociaal domein. Tevens geeft het programmaplan de samenhang en verbinding weer tussen de diverse projecten. Dit programmaplan geeft bestuurlijk en ambtelijk commitment en helpt ons in de focus in onze interne organisatie en samenwerking met externen. De hoofddoelstellingen van het programma staan vast maar het programmaplan is niet statisch, gedurende het programma kunnen subdoelstellingen en resultaten worden toegevoegd en aangescherpt op basis van voortschrijdend inzicht.

2. Ambitie en doelen

In het 'Transformatiebeleidsplan Sociaal domein in uitvoering' staan de uitgangspunten van transformatie sociaal domein:

1. De vraag van onze inwoner en de daarbij passende en toekomstbestendige oplossing staan centraal. In het toewerken naar een oplossing speelt de inwoner, waar mogelijk, een centrale en regisserende rol.
2. Voor onze inwoners willen we (sociale) nabijheid creëren.
3. We zetten in op preventie en voorliggende voorzieningen.
4. Samenwerking tussen organisaties in het uitvoeren van oplossingen en resultaten staat centraal in onze inkoop en dienstverlening.
5. Vanuit de gemeente handelen we naar de bedoeling van de verschillende wetten in het sociaal domein en verbinden we de mogelijkheden die deze wetten bieden. Hierbij staat de oplossing van de inwoner centraal. (maatwerk)

Specifieke doelen, activiteiten en resultaten zijn opgenomen in de afzonderlijke beleidsplannen. In de praktijk blijkt het opnemen van doelstellingen en resultaten in afzonderlijke beleidsplannen, onvoldoende om grip te krijgen op de kosten in het sociaal domein. De kosten binnen het sociaal domein waar we meer grip op willen krijgen zijn met name kosten voor Jeugd, Wmo en de Participatiewet. Om grip te krijgen is onder andere inzet op preventie en algemene voorzieningen van belang met als doel inwoners sneller te helpen, problemen vroegtijdig op te lossen en dus op termijn kosten te besparen. Dit betreffen onder andere kosten voor Gezondheidsbeleid, Welzijn, Bibliotheek.

Integraal sturen op een aantal doelstellingen en resultaten is nodig om grip te krijgen op de kosten. Daarom dit sociaal domein brede programmaplan.

Ambitie

In de periode 2020 tot en met 2022 zetten wij in op het integraal aansturen van een aantal specifieke doelstellingen in het sociaal domein zodat de gemeente Dalfsen grip krijgt op de transformatie van het sociaal domein en zo ook op de kosten van het sociaal domein. Dit betekent dat we in beeld hebben wat de kosten zijn van het sociaal domein en hoe deze zich naar verwachting gaan ontwikkelen. Het werken met prognoses, analyses en monitoring is vanzelfsprekend onderdeel van ons werk geworden. Grip op de kosten hebben we door onze eigen processen te verbeteren, verordeningen en

beleidsregels aan te scherpen en het versterken van het preventieve veld en de algemene voorzieningen.

Deze ambitie is vertaald naar de volgende doelstellingen:

Doelstellingen

Van 2020 tot en met medio 2022 wordt gewerkt aan projecten en activiteiten zodat de gemeente medio 2022 Dalfsen een sociaal domein waarbij de volgende doelstellingen leidend zijn:

1. Wij sturen en monitoren continu op processen, budgetten en afspraken en sturen tijdig bij op beleid, budgetten en uitvoering;

- 1.1 Ontwikkelen van een systeem dat actueel inzicht geeft in uitgaven en prognoses en het op basis hiervan realiseren van periodieke rapportages voor beleidsmedewerkers, directie, portefeuillehouders en raad dat continu en tijdig sturen op budgetten mogelijk maakt. (september 2020)
- 1.2 Doorontwikkeling inkoopmodel Jeugd zodat ongewenste (financiële) effecten van het huidige model worden opgeheven. (2021)
- 1.3 De uitvoeringsprocessen zijn efficiënt, effectief en doelmatig ingericht binnen de juridische kaders. (medio 2021)

2. Wij werken doelmatig, rechtmatig en leveren maatwerk op een gefundeerde basis;

- 2.1 Monitoring contractafspraken zorgaanbieders en belangrijke jeugd partners (Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis en Gecertificeerde instellingen) vindt periodiek en gestructureerd plaats. (december 2020)
- 2.2 Het beschikkingsproces is doelmatig ingericht en wordt gemonitord zodat de beschikkingen passen binnen de taakopdracht van de gemeente en passend zijn bij de vraag van inwoner. (2021)
- 2.3 Cliëntervaringsonderzoeksmethode is omgezet naar een continumeting zodat deze meer inzicht geeft in de tevredenheid inwoners over toegang tot zorg en zorgverlening. (2020)

3. Preventie een prominente plek heeft in al ons beleid en werkwijzen binnen de gemeente en in onze samenwerkingsrelaties met partners;

- 3.1 Stimuleren langer thuis wonen. (2021)
- 3.2 Onderzoek en doorontwikkeling van de toegang tot zorg met interne en externe partners (multidisciplinaire teams en sociale kernteams). (medio 2022)
- 3.3 Concrete samenwerkingsafspraken tussen partijen gericht op doorgaande lijn 0-12 jarigen in onderwijs; versterking relatie (passend) onderwijs en andere partijen rond kind en tussen onderwijs (voorveld) jeugdhulp tbv preventie, vroegsignalering, en tijdige ondersteuning. (zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig. zo vroeg als kan). (2021)
- 3.4 Organiseren vroegsignalering en tijdige ondersteuning gezinnen -9 maanden-2 jaar. (medio 2021)
- 3.5. Inzicht in oorzaken en keuze/beïnvloedingsmogelijkheden bij (dure/langdurige) jeugdhulp trajecten. (oktober 2020)
- 3.6 Inzicht in oorzaken en mogelijke oplossingen minder maatwerkvoorzieningen Wmo. (oktober 2020)
- 3.7 Inzicht in instroom uitkeringen en mogelijke preventieve oplossingen PW (eind 2021)
- 3.8 Inzicht in en sturing op effectiviteit welzijnsbeleid. (november 2020)
- 3.9 Strategie bepaling preventiebeleid in toekomst. (maart 2021)

4. Algemene voorzieningen voortdurend worden doorontwikkeld zodat zij aansluiten op verlagen of voorkomen van kosten voor maatwerkvoorzieningen;

- 4.1 Een toekomstbestendige inrichting van de Hulp het Huishouden, waarbij de uitgaven in de toekomst dalen of in ieder geval niet verder stijgen ten opzichte van 2019 en er voldoende huishoudelijke hulpen zijn om de werkzaamheden uit te voeren. (2021)
- 4.2 Onderzoek en realisatie van inloopvoorzieningen in Dalfsen, Lemelerveld en Nieuwleusen. (eind 2020 Nieuwleusen, eind 2021 Dalfsen en Lemelerveld)

4.3 Sociale kaart is ingericht, actueel en onderdeel van de werkprocessen toegang en beschikkingen. (december 2020)

De doelstellingen 1 en 2 hebben de hoogste prioriteit, deze zijn gericht op het op orde krijgen van gegevens, registratie en processen. De doelstellingen 2 en 3 geven op de langere termijn meer grip op het sociaal domein. In bijlage 1 is per doelstelling aangegeven welke resultaten wanneer worden behaald.

3. Aanpak

Programmatische aanpak

We kiezen voor een programmatische aanpak² omdat het bij Grip op sociaal domein gaat om het realiseren van een aantal concrete resultaten, maar vooral ook om een strategische verandering in ons denken en werken. In een domein waarin het bijna nooit zwart of wit is, is het niet eenvoudig om strikt op aantallen en cijfers te sturen. Dit past niet bij het werken met een diversiteit aan mensen en problemen die soms diep ingrijpen op het leven van mensen waarin vaak een samenhang met diverse factoren aan de orde is.

De andere kant is dat het wel mogelijk is om inzicht te krijgen in ontwikkelingen, het verloop van aantallen en cijfers en de oorzaken hiervan, de wijze van werken, het samenwerken met partners, het sturen op gemaakte afspraken. In dit programma ligt de prioriteit eerst bij de zogenaamde 'blauwe' kant van het sociaal domein. Het continu en tijdig sturen op de budgetten en afgesproken doelstellingen.

Gefundeerde aanpak en keuzes

In de projecten en activiteiten die we uitvoeren voor Grip op sociaal domein maken we gebruik van (bestaand) onderzoek en data en leren we van andere gemeenten. Sturing en monitoring doen we cyclisch en tijdig. Een voorbeeld van het werken vanuit onderzoek is dat we de toegang tot zorg tegen het licht gaan houden. Hierbij maken we gebruik van de conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek van Movisie; *'Sociale (wijk)teams vijf jaar later, Movisie, 2019'*

4. Scope en organisatie

4.1 Scope programma

De scope van het programma betreft het werken aan de doelstellingen met de daarbij geformuleerde resultaten. Hier horen ook een aantal lijnactiviteiten bij. Het programma behelst de doelstellingen van Maatschappelijke Ondersteuning (MO) met de hoogste prioriteit tot en met medio 2022. Dit gegeven helpt zowel de programmaorganisatie als de lijnorganisatie om focus te houden op de doelstellingen en te realiseren resultaten.

4.2 Programmaorganisatie

Programma naast de lijnorganisatie

Vanwege de omvang en reikwijdte, het gaat om diverse onderdelen van zowel beleid als uitvoering van de afdeling Maatschappelijke Ondersteuning, werken we met een programmaorganisatie naast de lijnorganisatie. De scope van het programma is helder omschreven om duidelijk te maken wat er wel

---

² "Een programma is een tijdelijke organisatievorm gericht op het realiseren van een of meer strategische doelen waarvoor in samenhang verschillende activiteiten (projecten, creatieve processen, routines, improvisatie) moeten worden uitgevoerd. Bij een programma is het einddoel helder beschreven en is het begin van een weg naar dat einddoel toe wel duidelijk maar moet een groot deel van die weg al werkende weg worden 'ontdekt' en ontwikkeld." (J.Bos ea, Programmatisch Creëren, 2013, p.7)

en niet bij het programma hoort en wanneer het programma afgerond kan worden. Een goede samenwerking tussen de programmamanager en manager MO is van belang voor het slagen van het programma. De manager MO is verantwoordelijk voor het programma maar heeft tegelijkertijd ook zelf een rol in de realisatie van de doelstellingen als lijnmanager en wordt daarop aangesproken door de programmamanager. De programmamanager wordt daarom aangestuurd door zowel de directie als de manager MO en met beiden vindt regelmatig overleg plaats.

Rol	Functie en naam	Verantwoordelijkheid	Frequentie overleg PM
Bestuurlijk opdrachtgevers	Wethouders: Jan Uitslag Ruud van Leeuwen(vz stuurgroep)	Realisatie doelstellingen en resultaten, voorbereiding eventuele besluitvorming B&W en Raad.	Stuurgroep en voorzitter overleg voorafgaand aan stuurgroep
Ambtelijk opdrachtgever	Directie: Harry Meeuwsen	Bewaken van de te behalen resultaten, het bewaken van de overdracht naar de lijn, het faciliteren van de programmamanager in randvoorwaarden zoals budget en uren.	1x per 2 weken
Programmamanager	Klazien Bergsma	Het opleveren van resultaten, het bewaken van de samenhang van de projecten, de voortgang van het programma en het aansturen van het programmateam. Het monitoren van het programma en het verantwoorden hiervan. Voorbereiding eventuele besluitvorming B&W en Raad.	
Manager MO	Karin Lautenbach	Lijnactiviteiten in het kader van het programma. I.s.m. directie aansturen en faciliteren programmamanager en het programmateam in kwaliteit, budget en uren.	1x per 2 weken
Stuurgroep	namens B&W Wethouders Jan Uitslag en Ruud van Leeuwen, namens Directie Harry Meeuwsen, namens management MO Karin Lautenbach	Richting geven en voorbereiden van college- en raadsvoorstellen.	1x per maand
Concerncontroller	Jolanda	Advisering directie + programmamanager en monitoring	1x per 3 weken

	Volkerink	programma.	
Programmteam	Teammanager uitvoering MO	Lijnactiviteiten in het kader van het programma.	1x per 3 weken
	Projectleiders	Het opleveren van de projectresultaten.	1x per 3 weken
	Adviseur financiën: Nick Schuurs	Het ondersteunen van de beleidsmedewerkers bij het opstellen en oplevering financiële informatie voor de projecten.	1x per 3 weken
	Adviseur Communicatie: Christiaan Hovestad	Advisering communicatie programma binnen en buiten de organisatie.	1x per 3 weken

5. Stakeholders

Het programma heeft een aantal interne en externe stakeholders zoals onder andere de medewerkers MO, partners in het sociaal domein zoals welzijn en maatschappelijk werk. Met het programmteam wordt een stakeholderanalyse gemaakt waarin de diverse stakeholders in beeld worden gebracht met daarbij de relevantie, urgentie en invloed. De stakeholders en de urgentie, relevantie en invloed van hen kunnen verschillen per te bereiken resultaat. Het is goed om dit in beeld te brengen en te houden om er voor te zorgen dat het strategische doel van verandering van denken en werken gaat slagen.

6. Communicatie en participatie

He programmteam bekijkt met behulp van de in kaart gebrachte stakeholders, naar passende communicatielijnen en eventuele participatie die nodig zijn om de doelstellingen te realiseren.

7. Middelen

De middelen die nodig zijn voor de uitvoering van het programma zijn vooralsnog binnen de bestaande begroting op te vangen. Mochten er extra middelen nodig zijn, dan zal dit waarschijnlijk om personele capaciteit gaan. Mocht dit nodig volgt hiervoor een voorstel voor de directie en/of college.

8. Risico's

Bij elk programma komen bepaalde risico's kijken die de voortgang bedreigen. Het is belangrijk om deze risico's in beeld te hebben en passende maatregelen te kunnen treffen. Risico's wijzigen gedurende de looptijd van het programma en zullen daarom continu worden aangepast.

Risico	Maatregelen/opmerkingen
We gaan meer sturen op het beheersen van de processen en de data. <i>Dit vraagt een andere wijze van denken en werken en dat zal niet iedereen direct kunnen waarderen.</i> Enkele voorbeelden: Gegevens moeten vaker en beter worden vastgelegd. We gaan meer sturen op	<ol style="list-style-type: none"> 1. Medewerkers en partners zijn betrokken bij het opstellen en uitvoeren van het programmaplan. 2. Bij veranderingen van werken is er aandacht voor de impact op het werk van medewerkers en partners en van daaruit wordt bekeken welke veranderaanpak hierbij past en nodig is. 3. Commitment van besluitorganen zoals de stuurgroep, management en college op besluiten is essentieel, zeker als

gemaakte afspraken met elkaar en met partners.	besluiten leiden tot weerstand.
<p>We gaan meer sturen op het beheersen van de processen en de data. <i>Dit gaat ook betekenen dat het duidelijker wordt op welke punten er bestuurlijke keuzes gemaakt kunnen worden die geld kunnen besparen. Het maken van keuzes en het omgaan met de gevolgen zal niet altijd eenvoudig zijn.</i> Het betekent bijvoorbeeld dat we vaker nee gaan zeggen tegen voorzieningen die worden aangevraagd of kiezen voor het aanbieden van een (goedkoper) alternatief. Dit is voor inwoners en daardoor ook voor bestuurders, ambtenaren en partners wennen.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bij veranderingen van werken is er aandacht voor de impact op inwoners en van daaruit wordt bekeken welke veranderaanpak hierbij past en nodig is. 2. Commitment van besluitorganen zoals de raad, college, stuurgroep en management op besluiten is essentieel, zeker als besluiten leiden tot weerstand.
<p>Corona:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prioriteiten kunnen tijdelijk anders komen te liggen bij bijvoorbeeld een uitbraak, dit kan gevolgen hebben voor de planning. - het is moeilijker om door te ontwikkelen in samenwerking met inwoners en partners doordat ontmoetingsmogelijkheden zijn beperkt. - doordat ontmoetingsmogelijkheden beperkter zijn, komen kwetsbare doelgroepen moeilijker in beeld waardoor zorg te laat wordt ingezet en daardoor juist meer geld gaat kosten. - als gevolg van de economische gevolgen kan het beroep op ondersteuning voor werk en zorg stijgen. 	<p>De gevolgen van Corona worden door het programmateam actief gemonitord per project en aan de stuurgroep gerapporteerd.</p>

10. Planning

Zie bijlage1.

13. Monitoring

Het monitoren van het realiseren van de doelstellingen van het programma grip op sociaal domein zijn voor zowel de raad, college als ambtelijke organisatie van belang. De wijze van monitoren is hierna uitgewerkt.

Raad:

Voor de raad is het van belang dat zij haar kaderstellende en controlerende rol kan uitvoeren. De raad is als volgt betrokken:

1. Programmaplan: Het programmaplan past binnen bestaand beleid. Het hoeft daarom niet te worden vastgesteld door de raad. De raad wordt geïnformeerd. Het programmaplan wordt op het RIS geplaatst en op 21 september 2020 vindt er een technische sessie met de raad plaats, waarin het programma wordt toegelicht.
2. Voortgang programma: Tweemaal per jaar ontvangt de raad een voortgangsrapportage als onderdeel van de halfjaarrapportage sociaal domein.
3. Het is mogelijk dat er op basis van het programma beleidskeuzes moeten worden gemaakt op raadsniveau. Op dat moment wordt de raad conform de reguliere processen benaderd. In de documenten wordt dan verwezen naar het programma.

College:

1. Programmaplan: Het programmaplan wordt vastgesteld door het college. De financiële lasten van het sociaal domein zijn van grote invloed op de begroting, daarnaast heeft de benodigde veranderaanpak bestuurlijke steun nodig.
2. Voortgang programma: Het college ontvangt ter informatie de verslaglegging van de stuurgroep van het programma. Daarnaast ontvangt het college tweemaal per jaar een voortgangsrapportage als onderdeel van de halfjaarrapportage sociaal domein. Deze rapportage gaat vervolgens ook naar de raad.
3. Het is mogelijk dat er op basis van het programma beleidskeuzes moeten worden gemaakt op college of raadsniveau. De stuurgroep is voorbereidend besluitvormend op het college voor wat betreft dit programma. De stuurgroep bepaalt welke besluiten door het college moeten worden genomen.

Stuurgroep:

1. Het programmaplan: De stuurgroep stelt het programmaplan voorlopig vast, de bestuurlijke deelnemers leggen het plan voor aan het college voor definitieve vaststelling.
2. Voortgang programma: 1x per maand vindt een stuurgroepoverleg plaats. De programmamanager zorgt voor een voorbereidend document met daarin een overzicht van alle projecten en planning.
3. Het is mogelijk dat er op basis van het programma besluiten moeten worden genomen op bestuurlijk of managementniveau. De programmamanager zorgt voorafgaand aan de stuurgroepoverleggen voor een overzicht van deze mogelijke besluiten. De besluiten zelf lopen verder via de reguliere routes.

DT:

1. Het DT is vertegenwoordigd in de programmaorganisatie via de ambtelijke opdrachtgever en de controller.
2. Het kan zijn dat er in het kader van het programma personele keuzes nodig zijn. Hiervoor wordt de reguliere route gebruikt via de manager MO.

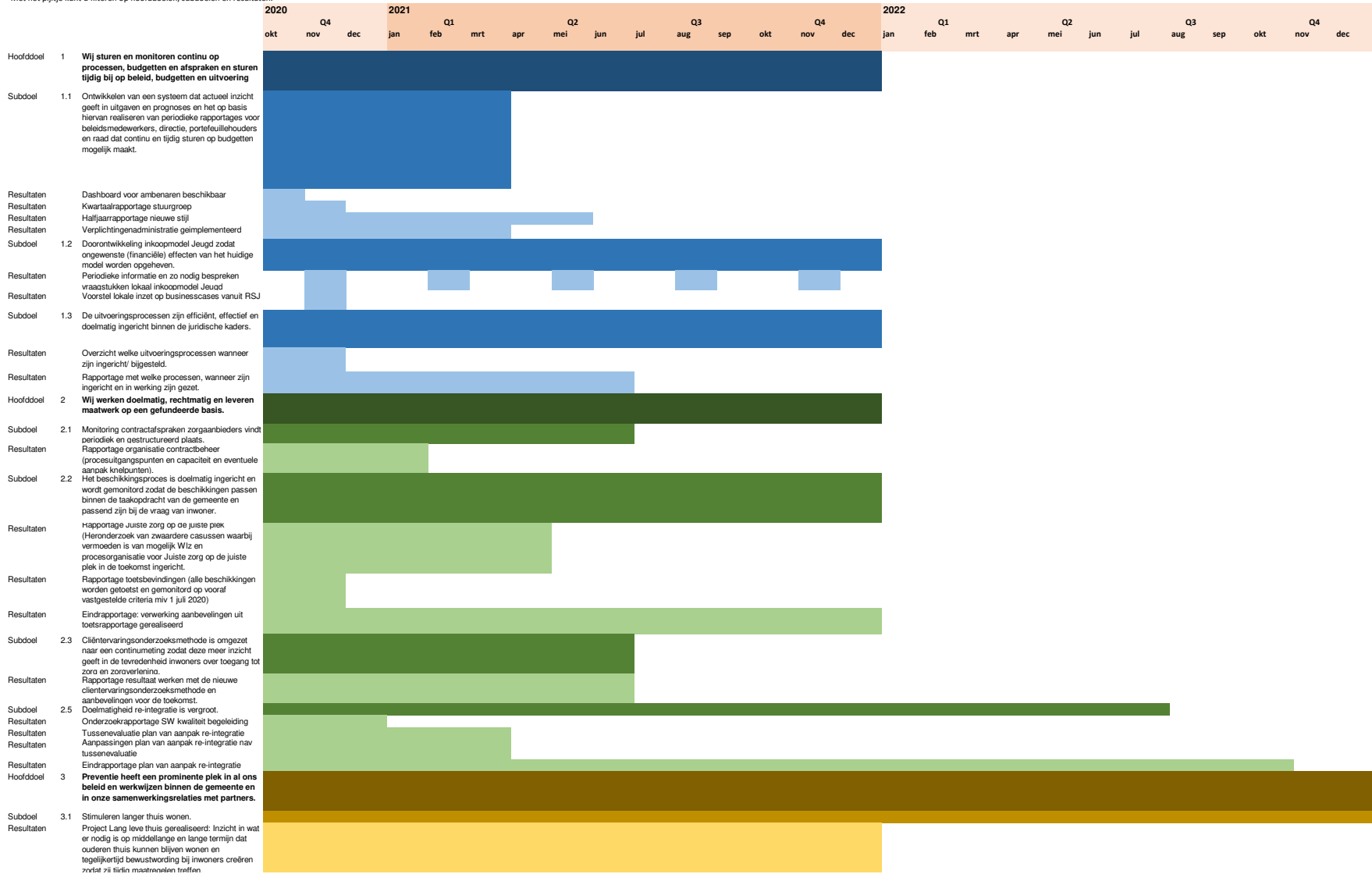
MT:

1. Het MT is vertegenwoordigd in de programmaorganisatie via de ambtelijke opdrachtgever en de manager MO.
2. Het programma grip op sociaal domein is naast een inhoudelijk programma ook een veranderprogramma doordat het van medewerkers vraagt anders te werken. Hieruit kunnen lessen worden geleerd. Deze lessen worden gedeeld via de manager MO.

Bijlage 1 Planning Programmaplan Grip op Sociaal domein stand van zaken september 2020

Leeswijzer:

- Per hoofddoel wordt 1 kleur gebruikt. De hoofddoelen zijn donkergekleurd, de subdoelen 1 tint lichter en de bijbehorende resultaten nog 1 tint lichter
- Met de tijdbalk kunt u zien op welk moment het doel of resultaat bereikt is.
- Met het pijltje kunt u filteren op hoofddoelen, subdoelen en resultaten.

Resultaten	Project Slimme leeftechnologie (E-Health) omgezet naar doorlopende dienstverlening.		
Resultaten	Project Dag en doen is gerealiseerd: Deelname aan sociale activiteiten door kwetsbare inwoners wordt ondersteund.		
Subdoel	3.2 Onderzoek en doorontwikkeling van de toegang tot zorg met interne en externe partners (multidisciplinaire teams en sociale kernteams).		
Resultaten	Onderzoek huidige en gewenste toegangsorganisatie.		
Resultaten	Plan van aanpak nieuwe toegangsorganisatie		
Resultaten	Eindrapportage werken conform nieuw toegangsproces.		
Subdoel	3.3 Concrete samenwerkingsafspraken tussen partijen gericht op doorgaande lijn 0-12 jarigen in onderwijs: versterking relatie (passend) onderwijs en andere partijen rond kind en tussen onderwijs (voorveld) jeugdhulp tbv preventie, vroegsignalering, en tijdige ondersteuning. (zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig, zo vroeg als kan).		
Resultaten	Project IKC is gerealiseerd.		
Subdoel	3.4 Organiseren vroegsignalering en tijdige ondersteuning gezinnen -9 maanden-2 jaar.		
Resultaten	Project Kansrijke start is gerealiseerd.		
Subdoel	3.5 Inzicht in oorzaken en keuze/belinvloedingsmogelijkheden bij (dure/langdurige) jeugdhulp trajecten.		
Resultaten	Rapportage dossieronderzoek casussen en Jeugdanalyse 2019 is beschikbaar.		
Resultaten	(Bijgesteld) Jeugd actieplan nav aanbevelingen uit onderzoek casussen en jeugdanalyse.		
Subdoel	3.6 Inzicht in oorzaken en mogelijke oplossingen minder maatwerkvoorzieningen Wmo.		
Resultaten	Dataonderzoek Wmo is beschikbaar		
Resultaten	(Bijgesteld) Wmo actieplan nav verwerking aanbevelingen uit onderzoek wmo.		
Subdoel	3.7 Inzicht in in instroom uitkeringen en mogelijke preventieve oplossingen.		
Resultaten	Jaarlijkse rapportage instroom schakelmekelpool (begeleiding jongeren uit speciaal onderwijs naar werk)		
Resultaten	Rapportage data en mogelijke oplossingen instroom re-integratie		
Subdoel	3.8 Inzicht in en sturing op effectiviteit welzijnsbeleid.		
Resultaten	Rapportage evaluatie huidig welzijnsbeleid.		
Subdoel	3.9 Strategie bepaling preventiebeleid in toekomst.		
Resultaten	Strategievoorstel voorveld in Dalfsen door partners (GGD, Welzijn, Maatschappelijk werk, Mee, Bibliotheek)		
Resultaten	Startnotitie preventiebeleid		
Resultaten	Kaderbeleidsplan preventiebeleid		
Resultaten	Beleidsplan preventiebeleid omgezet naar acties		
Hoofddoel	4 Algemene voorzieningen worden voortdurend doorontwikkeld zodat zij aansluiten op verlagen of voorkomen van kosten voor maatwerkvoorzieningen.		
Subdoel	4.1 Een toekomstbestendige inrichting van de Hulp het Huishouden, waarbij de uitgaven in de toekomst dalen of in ieder geval niet verder stijgen ten opzichte van 2019 en er voldoende huishoudelijke hulpen zijn om de werkzaamheden uit te voeren.		
Resultaten	Rapportage mogelijkheden aanscherping lichte tools HH.		
Resultaten	Rapportage onderzoek onafhankelijke toegang HH en aanbevelingen.		
Resultaten	Rapportage onderzoek frequente HH en aanbevelingen.		
Subdoel	4.2 Onderzoek en realisatie van inloopvoorzieningen in Dalfsen, Lemelerveld en Nieuwleusen.		
Resultaten	Project inloopvoorzieningen gerealiseerd.		
Subdoel	4.3 Sociale kaart is ingericht, actueel en onderdeel van de werkprocessen toegang en beschikkingen.		
Resultaten	Rapportage inrichting sociale kaart en procesorganisatie.		